

Leo Trotskij

Jean Longuet

18 december 1919

Käre vän: En lycklig slump och Jean Longuets hövlighet, som blivit legendarisk, gjorde att jag fick tillgång till en stenograferad text av ett tal som denne socialistiske deputerad höll 18 september [1919] i den franska deputeradekammaren då denna senast var samlad. Talet har titeln *Mot imperialistisk fred – för det revolutionära Ryssland!* Under en halvtimme förpassade Longuets skrift mig till den franska parlamentariska atmosfär som rådde under den borgerliga republikens nedgångsepok och fick mig att minnas med vilket uppfriskande förakt Marx¹ brukade hänvisa till parlamentarismens konstgjorda atmosfär.

För att omedelbart blidka sina motståndare inleder Jean Longuet med att påminna sina ”kollegor” om att han aldrig, aldrig förlorade sin känsla för proportioner och inte heller sin hövlighet inför församlingen. Han lierar sig själv helt och helhjärtat ”med dessa riktiga överväganden som här vidmakthölls av vår kollega Viviani² med sin underbara vältalighet”. När Longuet försöker skrida till verket med sin kritiska lansett, försöker imperialismens skamlösaste skrävlare omedelbart tysta ner honom med rop om Alsace-Lorraine.³ Oh, men ett belevat sätt är Jean Longuets mest framstående karaktärsdrag! Av taktfulla hänsyn försöker han, Longuet, först finna en gemensam nämnare med sin motståndare. Alsace-Lorraine! Varför sade han, Longuet, att han själv anser att det finns ett antal bra paragrafer i fredsfördraget? ”En insinuation har precis gjorts här rörande Alsace-Lorraine. Vi är alla eniga i denna fråga.” Och Jean Longuet gömmer omedelbart i sin västficka sin kritiska lansett som på ett märkvärdig sätt liknar en nagelfil.

I sin kritik av fredsavtalet utgår Longuet från samma uppfattning om nationen som förts fram av ingen annan än Renan⁴, denne reaktionäre jesuit utan en gud. Från Renan, som används för att trygga en gemensam grund med det nationalistiska parlamentet, övergår Longuet till den frigörande principen om nationerna självbestämmande som ”uppställts av den ryska revolutionen och anammats av president Wilson”.

”Det är just denna princip, mina herrar, ja denna Renans, Lenins och Wilsons nobla höga princip” som Jean Longuet gärna skulle vilja se förkroppsligad i [Versailles-]fredsfördraget. Men ”i ett visst antal fall (dessa är de faktiska orden: *i ett visst antal fall*) förblev inte principen om nationernas självbestämmande förverkligad i fredsfördraget”. Denna omständighet gör Longuet bedrövad.

Den belevade talaren häcklas; han kallas Tysklands advokat. Jean Longuet försvarar sig energiskt mot anklagelserna att han skulle vara en försvarare av Tyskland, dvs en som

¹ Vilka som helst av Marx och Engels texter kan citeras för att illustrera deras förakt för parlamentarism, borgerlig demokrat, ren demokrati osv. Vi citerar två ställen ur deras korrespondens: ”Dessa demokraternas hundar och liberala slödder kommer att få se att vi är de enda som inte försöfats av denna förskräckliga fredsperiod.” (Marx till Engels, 25 februari 1859) ”Så snart krisen blivit ett faktum kommer vi i alla händelser endast att ha en motståndare: alla de reaktionära krafterna, vilka plötsligt kommer att ha grupperat sig kring den rena demokratins idé – och det är ett faktum som vi enligt min mening bör försöka att hålla i minnet” (Engels till Bebel 11 december 1884)

² Viviani – en av ledarna i franska borgarklassens lysande samling som inledde sin karriär inom socialistpartiet endast för att förråda det för en regeringspost. Vid första världskrigets början blev Viviani premiärminister. Han ersattes av Clemenceau.

³ Alsace-Lorraine (tyska: Elsass-Lothringen), område i nuvarande nordöstra Frankrike, avträdde 1871 till Tyskland efter kriget mellan Frankrike och Tyskland. Återlämnandet av dessa territorier var den franska borgarklassens favoritparoll i dess krigsagitation 1914-18.

⁴ Ernest Renan – fransk orientalist och forskare i slutet av 1800-talet. Författare till boken *Jesu levnad* (1863).

försvaret ett krossat och förtryckt land mot Frankrike, i dess härskande bödlars skepnad. ”Mina vänner i Tyskland” utropar Longuet, ”var de som stod upp mot Kaisern, de som genomled årtal i fängelse och några dem gav sina liv för en sak som vi försvarar.” Precis vilken ”sak” som här åsyftas – om den rör ”återupprättande av de rättigheter som förtrampades 1871” eller krossandet av det kapitalistiska systemet – försummar Longuet att nämna. Han använder liken efter Liebknecht och Luxemburg för att avvärja de franska imperialisternas attacker. Även om dessa den tyska kommunismens hjältar under sin livstid utgjorde en ständig förebråelse mot alla slags Longuet, som var aktieägare i det imperialistiska blocket som innehöll den ryska tsaren i en av sina flyglar, så dög de efter sin död utmärkt till att lura de franska arbetarna genom att göra anspråk på deras påstådda vänskap och för att slänga deras heroiska martyrskap som ett ben för att blidka den franska imperialismens vakthundar.

Och omedelbart därefter riktar Jean Longuet uppmärksamheten på det ”välformulerade tal som vår vän Vandervelde höll”.⁵ Jag räknade: exakt tre rader skiljde texten med hänvisningen till Liebknechts och Luxemburgs martyrdöd från hänvisningen till ”vår vän Vandervelde”. Där livet självt har grävt en avgrund och inte lämnat något mellan Liebknecht och Vandervelde utom en revolutionärs förakt för en förrädare, där lägger den hövliga Longuet med en enda gest av vänskap sina armar om både hjälten och avfällingen. Detta är heller inte allt. För att legitimera sin respekt för Liebknecht – i den parlamentariska betydelsen av ordet – åberopar Longuet som vittne hans majestäts minister Vandervelde, som erkände – och vem kan veta detta bättre än Vandervelde? – att två människor räddat den tyska socialismens ära: Liebknecht och Bernstein. Men Liebknecht ansåg egentligen att Bernstein var en kapitalismens ynkliga smickrare. Och Bernstein ansåg egentligen att Liebknecht var en galning och en brottsling. Än sen då? På den döende parlamentarismens fotsteg och i en artificiell atmosfär av lögn och konventioner parar Jean Longuet obesvärat ihop Liebknecht med Vandervelde och Bernstein, precis på samma sätt som han något tidigare förenat Renan, Lenin och Wilson.

Men imperialismens parlamentariska företrädare har inte bråttom att fatta posto på en gemensam plattform som Longuet gödslat med sin vältalighet. Nej, de vägrar att ge vika en tum från sin ståndpunkt. Oavsett vilka utfästelser som Vandervelde gjorde till Liebknecht och Bernstein, så röstade de belgiska socialisterna ändå för fredsfördraget. ”Säg oss, monsieur Longuet, om de belgiska socialisterna röstade för fredsfördraget? Ja eller nej? (Bravo!)” För att sent omsider reparera sitt socialistiska rykte, förbereder sig Jean Longuet själv att rösta mot fördraget, vars tillkomst han förberett genom hela sitt tidigare uppförande. Av den orsaken besvarar han helt enkelt inte denna ja-eller-nej-fråga. Röstade dina belgiska ”vänner” för det vanhedrande, ovärdiga Versaillesfördraget, så fullständigt genomsyrat av grymhet, girighet och tarvligheter? Ja eller nej? Jean Longuet håller tyst. Så länge ett faktum inte nämns från en talarstol i ett parlament är det i realiteten icke-existerande. Jean Longuet är inte tvungen att citera den ”värtaliga vännen Vanderveldes” ovärdiga handlingar så länge han kan citera från Vanderveldes stiliserade tal.

Och så ... Vandervelde! Belgien! En kränkning av neutraliteten! ”Vi står alla enade här.” Vi brännmärker alla denna kränkning av ett litet lands oberoende. Det är sant att tyskarna kom med sin protest något för sent. Ack, sådan är historiens gång. ”Endast sakta, endast gradvis,” förklarar Longuet melankoliskt, ”vaknar medvetandet hos ett våldtaget och lurat folk. Var inte det fallet i vårt eget land för 47 år sedan efter imperiet?” I just detta ögonblick spetsar

⁵ Vandervelde – ledare för det belgiska socialistpartiet och före detta ledare för Andra internationalen. Advokat och professor. Under hela sin karriär tillhörde Vandervelde högern inom socialdemokratien. Kriget avslöjade honom som en ren förrädare. Han var en av de första socialisterna som gick med i krigsregeringen och blev hans majestäts premiärminister. Som Belgiens representant skrev han under Versaillesfördraget. Deltog under 1920-talet i olika koalitionsregeringar.

kapitalismens vaksamma företrädare öronen för att höra vad Longuet säger: ”Lider inte vårt folk av ert styre ända fram tills idag? Har inte vårt folk lurats, hånats och förtryckts av er? Har det inte av er förvandlats till en internationell bödel? Har det någonsin funnits en epok, har det någonsin funnits ett folk som av sin regerings vilja och våld tvingats att spela en mer vanhedrande, kriminell och bödels roll än vad som nu spelas av Frankrikes förslavade folk?” I just detta ögonblick frigjorde vår högst belevade Jean Longuet med en fras 47 år från det franska folkets axlar, för att demaskera förtryckarnas kriminella klick, som lurar och trampat på folket, inte bland Clemenceaus segerregering utan snarare bland Napoleon III:s⁶ regering som störtades för länge sedan och som senare med råge överträffats i avskyvärdhet.

Och återigen svingar den deputerades hand en harmlös liten lansett. ”Ni stödjer Noske och hans 1 200 000 soldater som imorgon kan utgöra stommen i en stor armé mot oss.” En häpnadsväckande anklagelse! Varför skulle inte Börsens (den franska aktiemarknaden) representanter stödja Noske som är Börsens tyske väktare? De är förenade i sitt hat mot det revolutionära proletariatet. Men denna fråga, den enda som är verklig, existerar inte för Longuet. För sina kollegor håller han upp hotet om att Noskes armé kommer att gå ”mot oss”. Mot vem? Noske⁷ stryker Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht och deras parti. ”Mot oss” – mot de franska kommunisterna? Nej mot Tredje republiken, mot Clemenceau-Barthou⁸–Briand⁹–Longuets gemensamma statsföretag.

Och än en gång Alsace-Lorraine. Återigen ”vi är alla eniga vad gäller denna sak.” Det är naturligtvis tråkigt att det inte hölls någon folkomröstning. Speciellt som ”vi” inte hade något att frukta av en folkomröstning. För övrigt kommer de kommande valen att fungera som en folkomröstning. Och under tiden kommer Millerand¹⁰ att ha haft möjligheten att genomföra det nödvändiga patriotiska, renade och fostrande arbetet i Alsace-Lorraine för att genom en framtida ”folkomröstning” åstadkomma en fullständig sammanjämkning av Longuets hövliga och legala medvetande med Foch-Clemenceaus¹¹ krassa politik. Longuet vädjar endast om en sak – att reningsarbetet ska utföras med ett sinne för proportioner för att inte ”minska Alsace-Lorraines djupa sympatier gentemot Frankrike.” En liten dos humanism för Millerand – och allt kommer att bli till det bästa i denna den bästa av alla världar.

⁶ Napoleon III, barnbarn till Napoleon Bonaparte, besteg den kejsrerliga tronen på den franska reaktionens höjdpunkt efter 1848 års revolution. Med sin bas i den finansiella och industriella borgarklassen stödde Napoleon III reaktionen i andra länder. Under Napoleon III:s epok avslöjades den borgerliga demokratins korruption mycket målande. Under Napoleon III:s epok avslöjades den borgerliga demokratins korruption mycket målande. Se Karl Marx, *Louis Bonapartes adertonde Brumaire*.

⁷ Noske var socialdemokratins bödel efter den revolutionära rörelsen i Tyskland 1919-20. Noske kom från arbetarbyråkraternas led som öppet hade stött Kaiserns kolonialpolitik redan innan första världskriget. Under kriget var han en av den tyska regeringens lakejer. Under 1918 års revolution i Tyskland fungerade han som kontrarevolutionens bödel. Tillsammans med Scheidemann var Noske ansvarig för att tiotusentals tyska arbetare sköts. Han dog senare obemärkt.

⁸ Barthou – en av de ledande politiska figurerna i den franska borgarklassen läger. Ingick i många olika regeringar och hade posten som premiärminister. Mördad tillsammans med jugoslaviske kungen Alexander hösten 1935.

⁹ Aristide Briand – ett av de främsta exemplen på överlöperi inom den franska socialdemokratiska rörelsen. Under 1890-talet tillhörde Briand arbetarrörelsens vänsterflygel och var den främste agitatorn för ”Gruppen för direkta aktioner”, en tendens som senare gick samman med syndikalismen. Men redan före 1914 gjorde Briand en helomvändning högerut, anslöt sig till den franska borgarklassens räddare och gjorde karriär som en av den franska imperialismens politiska ledare. I mitten av tjugotalet, dvs. vid tiden då denna text gavs ut i Ryssland, försökte Briand återuppta sin karriär som en av ”Vänsterblockets” konservativa ledare.

¹⁰ Millerand – den franska republikens president – började sin karriär som en socialist, precis som många andra ledare för den franska borgarklassen. Han arbetade ihop med Jaurès. 1899 inträdde han i den borgerliga regeringen. Millerands agerande framkallade en bitter kontrovers inom Andra internationalen. Millerand utvecklades rakt åt höger och blev till slut den franska reaktionens mest framstående ledare.

¹¹ Foch – marskalk i den franska armén. Överbefälhavare för de allierade styrkorna 1918. Bestämd anhängare av militär invasion i Sovjetunionen.

Den franska kapitalismen har ockuperat Saarområdet. Här har inte förekommit något ”återställande av överträdda lagar”; här har inte en enda härdad reporter kunnat upptäcka några ”djupgående sympatier”. Detta är stöld som begåtts mitt på ljusa dagen. Longuet är mycket sårad. Longuet är mycket ledsen. Frånsett den humanitära sidan av saken ”är kolet i Saarområdet, får vi veta av specialisterna, inte av bästa kvalitet”. Var det verkligen inte möjligt – bannar Longuet – att få tag i det kol ”vi” behöver av det plågade Tyskland från Ruhrområdet, kol av långt bättre kvalitet och utan att behöva utsätta oss för parlamentariska svårigheter vad gäller det nationella självbestämmandet? Den ärevärdige deputeraden är, som vi ser, inte helt utan sunt förnuft.

Jean Longuet är naturligtvis internationalist. Han medger det själv. Och vem skulle veta bättre? Men vad är internationalism? ”Vi tolkade det aldrig i betydelsen fosterlandets förnedring; och vårt eget fosterland är vackert nog för att inte ha något behov av motsätta sig någon annan nations intressen. (*Vänners rop: Bravo!*)”

Detta vackra fosterland, som råkar stå till Foch-Clemenceaus förfogande, hindras på intet sätt av Longuets internationalism från att utnyttja Ruhrs bättre kol. Det enda kravet är att iakttå dessa former av parlamentarisk harmoni som, vilket ni kommer att bli varse, frammanar alla våra vänners bifall.

Longuet övergår till England. Om han använder Renans auktoritet när han värderar sitt eget lands politik, så uppträder Longuet likaledes i ett mycket förnämt sällskap på den brittiska politikens arena. Eftersom det är nödvändigt att nämna Irland ”vore det inte tillåtligt att erinra om Englands stora statsmän: Gladstone¹² och Campbell-Bannerman¹³? Om England beviljade Irland frihet skulle inget stå i vägen för att förena dessa länder i en federation.” Efter att ha tryggt Irlands välgång genom den store Gladstones metoder stöter Longuet på nya svårigheter: Frankrike besitter självt mer än ett Irland. Longuet nämner Tunis. ”Tillåt mig påminna er om, mina herrar, att för Frankrikes sak har detta land under kriget gjort de ärorikaste och största uppoffringar. Av de 55 000 krigare som Tunisien gav Frankrike har omkring 45 000 dödat eller skadats – detta är officiella siffror. Och vi har rätt att säga, att detta land... genom sina uppoffringar har tillkämpat sig rätten till större rättvisa och större frihet. (*Vänners rop: Bravo!*)” De fattiga olycksaliga araberna från Tunisien, som den franska borgarklassen kastade in i krigets brinnande kittel, denna svarta kanonmat föll – utan minsta mening – vid Marne och Somme¹⁴, dukade under tillsammans med importerade spanska hästar och amerikanska ungtjurar. Och denna motbudande smutsfläck, en av de vidrigaste i hela den vidriga bilden av världens slakthus beskrivs av Jean Longuet som en enastående och ärorik uppoffring som borde krönas med frihetens gåva. Efter det halvhjärtade och tomma pratet om internationalism och självbestämmande behandlas de tunisiska arabernas rätt till en strimla av frihet som om det vore dricks som den mätta och storsinnade Börsen slänger åt sina slavar på begäran av en av dess parlamentariska mellanhänder. Var går då gränsen för den parlamentariska förnedringen?

¹² Gladstone – en av de framträdande ledarna för den engelska borgarklassens vänsterflygel under senare delen av 1800-talet. Gladstone var för det fredliga införlivandet av Irland. [För att få stöd av det irländska partiet i det brittiska underhuset erbjöd Gladstone dem upprepade gånger självstyre (dvs. autonomi för Irland inom det Förenade kungariket (United Kingdom), vilket liknade dagens arrangemang för Skottland), men han kunde aldrig hålla sina löften. Icke desto mindre kunde han hålla det irländska partiet kopplat till liberalerna på grund av sina löften.]

¹³ Campbell-Bannerman – borgerlig liberal premiärminister i England 1905-08. Anhängare av irländskt självstyre och autonomi för boerna så väl som en förkämpe för att minska överhusets makt.

¹⁴ Marne och Somme är floder i nordöstra Frankrike. Under kriget 1914-18 utgjorde de arena för gigantiska slag där hundratusentals dödades och skadades på båda sidor.

Men nu kommer vi till Ryssland. Med en taktfullhet som utmärker honom inleder Jean Longuet med att buga djupt inför ingen mindre än Clemenceau. ”Har vi inte alla unisont applåderat Clemenceau, när han från denna kammars talarstol läste den paragraf som upplöste det ökända Brest-Litovskfördraget?” När han erinrar sig freden i Brest-Litovsk förlorar Jean Longuet all självkontroll. ”Brest-Litovsk-freden är ett monument över den preussiska militarismens bestialitet och neslighet.” Det blixtrar och dundrar om Longuet. Orsaken är ganska enkel: parlamentariska blixtrar mot Brest-Litovsk-freden som för länge sedan svepts bort av revolutionen tillhandahåller en väldigt gynnsam och lycklig bakgrund för den deputerades delikata kritiska hantering av Versailles-freden.

Jean Longuet är för fred med Sovjetryssland. Men naturligtvis inte på något kompromissande sätt. Nej, Longuet har säker kännedom om en bra väg mot denna fred. Det är ingen annan än Wilsons väg, vilken skickat sin befullmäktigade ambassadör Bullitt¹⁵ till Sovjetryssland. Betydelsen av och innehållet i Bullitts uppdrag är idag tillräckligt välkänt. Hans villkor utgjorde en hårdare version av Kühlmanns¹⁶ och Czernins¹⁷ Brest-Litovsk-klausuler. De inkluderade både styckning av Ryssland och grym plundring av hennes ekonomi. Men låt oss välja ett annat diskussionsämne. Som alla vet är Wilson för nationernas självbestämmande, och vad gäller Bullitt ... ”Jag anser Herr Bullitt vara en av de mest rättframma, en av de ärligaste, mest välmenande män som jag har haft den stora turen att möta.” Vilken tröst det är att från Longuet få höra att den amerikanska aktiemarknaden fortfarande förfogar över ärbara män, samtidigt som det i det franska parlamentet fortfarande finns deputerade som är förtrodda med den amerikanska dygdens verkliga värde.

Efter att ha hyllat Clemenceau och Bullitt för deras godhet gentemot Ryssland försmår inte Longuet att rikta några uppmuntrande ord till den Sovjetiska republiken. ”Ingen kommer att tro,” säger han, ”att sovjetregimen skulle kunnat ha hållit kvar sig vid makten under två år om den inte hade haft stöd från det ryska folkets breda massor. Den skulle inte ha kunnat bygga en armé med 1 200 000 soldater under ledning av de bästa officerarna från det gamla Ryssland och strida med samma glöd som 1793 års frivilliga.”¹⁸

Detta är höjdpunkten i Longuets tal. När han erinrar om Konventets arméer dyker han ned i nationella traditioner, använder det för att dölja alla klassmotsättningar, inbegriper Clemenceau i heroiska minnen och tillhandahåller samtidigt en historisk formel som indirekt medför ett lagligt godkännande av Sovjetstaten och Sovjetarmén.

Sådan är Longuet. Sådan är den officiella franska socialismen. Sådan är Tredje republikens parlamentarism i dess mest ”demokratiska” aspekt. Tomma fraser, senilitet och undanflykter, försynta lögnar, argument och knep från en lagvrängare som dock på allvar tar talarstolens politiska program för historiens arena. Idag, när klass öppet står mot klass, när historiska idéer stiger fram beväpnade till tänderna och alla tvister avgörs med blanka vapen, utgör

¹⁵ Bullitt var attaché i den amerikanska delegationen i Versailles. I februari 1919 skickades han av Wilson till Sovjetryssland för att förhandla fram en fred mellan vitgardisterna och sovjetregeringen på basis av de då existerande fronterna. Bullitt anförtröddes texten med Sovjets motförslag. Men eftersom Bullitts resa tillbaka till Paris sammanföll med framgångarna för Koltjaks offensiv på våren 1919, beslöt de allierade att släppa frågan. Detta skapade vid denna tid en ganska stor skandal.

¹⁶ Kühlmann – den kejsrerliga tyska regeringens utrikesminister som genomförde fredsförhandlingarna i Brest-Litovsk för Tysklands vidkommande.

¹⁷ Czernin – Österrikisk-ungerska kejsardömets utrikesminister som representerade Österrike-Ungern i Brest-Litovsk.

¹⁸ Nationalkonventets arméer som bildades under den stora franska revolutionen för att möta interventionen från Österrikes och andra feodala regimers kontrarevolutionära arméer som ställde sig på den franska reaktionens sida. Inom några få år hade Nationalkonventets arméer inte bara slagit tillbaka de utländska arméerna utan även lyckats utsträcka den franska republikens inflytande långt bortom dess ursprungliga gränser. Konventet placerade sina egna sändebud, som hade diktatorisk makt, i arméerna.

”socialister” av Longuets typ ett skändligt hån i vår tid. Vi har just sett honom som han är: han kryper för högern; niger åt vänstern; betygar sin vördnad för den store Gladstone som bedrog Irland; knäböjer inför sin (kroppsliga) morfar Marx, som föraktade och hatade hycklaren Gladstone; prisar tsarens favorit Viviani, den förste ministerpresidenten under det imperialistiska kriget; kombinerar Renan med den ryska revolutionen, Wilson med Lenin och Vandervelde med Liebknecht; smyger in en grund bestående av Ruhrs kol och tunisiska skelett under ”nationernas rättigheter”; och genom att utföra alla dessa otroliga underverk, där eldslukeri som jämförelse kan sägas vara rena barnleken, förblir Longuet trogen sig själv som den höviska inkarnationen av den officiella socialismen och den franska parlamentarismens krona.

Käre vän. Det är hög tid att få ett slut på detta utdragna missförstånd. Den franska arbetarklassen står inför alltför stora problem, med uppgifter som är alltför viktiga och alltför svåra för att längre kunna tolerera en kombination av usel Longuetism med den stora verklighet som utgörs av den proletära kampen om makten. Vi behöver framförallt klarhet och sanning. Varje arbetare måste klart förstå vilka som är hans vänner och fiender; han måste helt klart veta var hans pålitliga vapenbröder finns och var den usle förrädaren finns. Liebknecht och Luxemburg är med oss, medan Longuet och Vandervelde utan misskund måste förpassas till den borgerliga sophög från vilken de så vanmäktigt försöker krypa till den socialistiska vägen. Vår tidsålder kräver tungviktiga idéer och ord som förutsättning för tungviktiga handlingar. Vi har inte längre behov av parlamentarismens föråldrade dekorationer, dess ljusdunkel, dess optiska illusioner. Frankrikes proletariat behöver de proletära gatornas rena, modiga luft; det behöver tankens klarhet i sin hjärna, en fast vilja i sitt hjärta och – ett gevär i sin hand.

En slutlig uppgörelse med Longuetismen är den politiska hygienens oavvisliga krav. Och även om jag har reagerat på Longuets tal med en känsla som det inte finns någon lämplig etikett på i parlamentarismens hövlighetslexikon kan jag här i slutet på mitt brev med glädje tänka på det enastående rensningsarbete som det heta franska proletariatet kommer att uppnå över hela den borgerliga republikens ytterst bespottade byggnad när det slutligen tar sig an lösningen på dess sista historiska uppgift.

18 december 1919 Moskva.

Artikeln publicerades bl a i tidskriften *Kommunistitjeskij Internatsional* (Kommunistiska Internationalen) nr 7-8

Översättning: *Per-Olov Eklund*